
Πρώτες Βοήθειες και Κλινική Επείγουσα Θεραπευτική

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.)** σας καλωσορίζει στο Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο **«Πρώτες Βοήθειες και Κλινική Επείγουσα Θεραπευτική»**.

Η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων οδήγησε το **Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning)** του Ε.Κ.Π.Α. στο σχεδιασμό των πρωτοποριακών αυτών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης, με γνώμονα τη **διασύνδεση της θεωρητικής με την πρακτική γνώση**, αναπτύσσοντας κυρίως, την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Στη συνέχεια, σας παρουσιάζουμε αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών για το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης: **«Πρώτες Βοήθειες και Κλινική Επείγουσα Θεραπευτική»**, τις προϋποθέσεις συμμετοχής σας σε αυτό, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες που πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμες, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η αυξανόμενη διακομιδή στο Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών (ΤΕΠ) βαρέως πασχόντων ασθενών με σύνθετη κλινική εικόνα και με αυξημένη συνοσηρότητα, όπως π.χ. ασθενείς με βαριά λοίμωξη του αναπνευστικού και Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο (ΑΕΕ), καθώς και πολυτραυματιών, αναβαθμίζει και καθιστά το κάθε Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών πρακτικά σε Ειδικό Τμήμα ή Κλινική Επείγουσας Διαγνωστικής και Θεραπευτικής.

Αυτό το αυτόνομο Νοσοκομειακό Τμήμα ή Κλινική, βρίσκεται υπό τη διεύθυνση ειδικού ιατρού που κατέχει την απαραίτητη Εξειδίκευση Κλινικής Επείγουσας Ιατρικής ή Θεραπείας. Βεβαίως, αντίστοιχα, το ίδιο ισχύει και για τη νοσηλευτική διεύθυνση του συγκεκριμένου Τμήματος ή Κλινικής.

Επιπλέον και κυρίως από τους ιατρούς και τους νοσηλευτές που (θα) στελεχώνουν ένα τέτοιο Τμήμα Κλινικής Επείγουσας Ιατρικής ή Θεραπείας απαιτείται υψηλή και εξειδικευμένη κατοχή θεωρητικής γνώσης καθώς και σίγουρη κατάρτιση στην πρακτική και εφαρμογή κλινικών δεξιοτήτων, όσον αφορά στην παροχή Πρώτων Βοηθειών σε νοσοκομειακό επίπεδο, όπως επίσης και στη διαγνωστική και επείγουσα Θεραπευτική.

Κατ` αυτόν τον τρόπο, σε διεθνές και ειδικότερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο γίνεται ήδη μία κατηγοριοποίηση των κεντρικών τμημάτων επείγουσας αντιμετώπισης των νοσοκομειακών

μονάδων και κατ' επέκταση και αυτών των νοσοκομείων, ανάλογα με τη δυνατότητα που έχουν στην αντιμετώπιση αυτών των βαρέως πασχόντων ασθενών και (πολύ)τραυματιών. Έτσι τα Νοσοκομεία διακρίνονται: Α) Σε νοσοκομεία με κεντρικές μονάδες ή τμήματα πρώτης βαθμίδας, των οποίων η άμεση θεραπευτική προσέγγιση στους βαρέως πάσχοντες και (πολύ)τραυματίες ασκείται και εφαρμόζεται ως μία πρώτη και βασική κλινική επείγουσα θεραπεία, Β) σε νοσοκομεία δεύτερης βαθμίδας, τα οποία έχουν τη δυνατότητα μιας διευρυμένης κλινικής επείγουσας αντιμετώπισης και τέλος Γ) σε νοσοκομεία τρίτης βαθμίδας, τα οποία πληρούν τις προϋποθέσεις και έχουν τη δυνατότητα για συνολική και μέγιστη ή πλήρη κλινική επείγουσα αντιμετώπιση των βαρέως πασχόντων ασθενών και (πολύ)τραυματιών. Αυτή η κατηγοριοποίηση βασίζεται, κατά κανόνα, σε κριτήρια που σχετίζονται, π.χ.: α) Με τον αριθμό καθώς και με τα προσόντα-εξειδικεύσεις, κυρίως των γιατρών και των νοσηλευτών που εργάζονται και προσφέρουν την υπηρεσία τους σε αυτά τα τμήματα, β) με τη δυνατότητα παροχής και κάλυψης (γενικής και εξειδικευμένης) Εντατικής Θεραπείας σε αντίστοιχες Μονάδες Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ) των νοσοκομείων καθώς και στη χωρητικότητα αυτών των ειδικών μονάδων θεραπείας, γ) με την ιατρική κάλυψη από άλλα ειδικά τμήματα ή κλινικές του νοσοκομείου, όπως π.χ. Τμήμα Επεμβατικής Καρδιολογίας, Τμήμα Επεμβατικής Ακτινολογίας ή/και Νευροακτινολογίας, Κλινική Νευροχειρουργικής, Κλινικής Θώρακος και Αγγείων και τέλος δ) με τον ιατρικό και τεχνικό-τεχνολογικό εξοπλισμό αυτών των νοσοκομείων. Η Κλινική Επείγουσα Θεραπεία έχει δύο πάρα πολύ βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα. Πιο συγκεκριμένα χαρακτηρίζεται: Ι) από το «επείγον» και ΙΙ) από τη διεπιστημονικότητα, δηλαδή από την ικανότητα και την ανάγκη εφαρμογής ιατρικής και νοσηλευτικής γνώσης από διαφορετικές ειδικότητες. Κατ' αυτόν τον τρόπο βασικός και τελικός σκοπός της Κλινικής Επείγουσας Θεραπείας και Ιατρικής είναι η θεραπευτική προσέγγιση «του επείγοντος» ή «επείγοντων συμβαμάτων κάθε είδους», τα οποία έχουν ως αποτέλεσμα τον αμεσώτατο κίνδυνο της ζωής και της υγείας του βαρέως πάσχοντος ασθενούς ή/και (πολύ)τραυματία. Έτσι απαιτείται μία άμεση, απολύτως στοχευμένη και βασισμένη σε επεξεργασμένες κατευθυντήριες γραμμές και επείγουσα θεραπευτικά πρωτόκολλα, ιατρική και νοσηλευτική θεραπευτική παρέμβαση προκειμένου να αντιμετωπιστεί η επείγουσα βαριά κλινική κατάσταση του ασθενούς.

Σκοπός του προγράμματος είναι να εφοδιάσει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες με τις απαραίτητες γνώσεις και τεχνικές «Πρώτων Βοηθειών», η εφαρμογή των οποίων θα οδηγήσει στη βέλτιστη λειτουργία του Τμήματος Διακομιδής και Επείγουσας Αντιμετώπισης βαρέως πασχόντων ασθενών και (πολύ)τραυματιών. Ειδικότερα, το πρόγραμμα αποσκοπεί στην ανάπτυξη κλινικών εφαρμογών και δεξιοτήτων της Κλινικής Επείγουσας Θεραπείας και Ιατρικής όπως αυτή, κατά

περίπτωση, παρουσιάζεται μέσα από κλινικούς ορισμούς, την παθοφυσιολογία, τη συμπτωματολογία και την κλινική εικόνα, τη διαγνωστική προσπέλαση, τη διαφορική διάγνωση και την κλινική επείγουσα θεραπευτική προσέγγιση.

Το πρόγραμμα εστιάζει στη σωστή και κριτική κατανόηση, στην αξιολόγηση και στην ερμηνεία της κλινικής εικόνας με αιφνίδια ή/και υπερεπείγουσα εισβολή και έναρξη συμπτωμάτων και κλινικών ευρημάτων, τα οποία χρήζουν άμεσης θεραπευτικής προσέγγισης. Κάθε ενότητα του προγράμματος αποτελεί μία αυτόνομη διδακτική οντότητα, προσανατολισμένη πάντα στο «Επείγον» και στη βασική κλινική επείγουσα θεραπευτική αντιμετώπιση του βαρέως πάσχοντα ασθενούς και (πολύ)τραυματία.

Κατά τη διάρκεια του προγράμματος, οι συμμετέχοντες/ουσες θα γνωρίσουν τις βασικές και ειδικές αρχές που διέπουν την άσκηση των Πρώτων Βοηθειών, στο πλαίσιο της Κλινικής Επείγουσας Θεραπείας. Στην κατεύθυνση αυτή, παρουσιάζονται η δομή, η οργάνωση και ο εξοπλισμός που απαιτείται να έχει μία Νοσοκομειακή Μονάδα, ώστε να μπορεί να παρέχει τις Πρώτες Βοήθειες σε επίπεδο κλινικής επείγουσας θεραπείας, ενώ παράλληλα γίνεται αναφορά στην προφύλαξη του υγειονομικού προσωπικού από τις λοιμώξεις, κατά την άσκηση της Κλινικής Επείγουσας Θεραπείας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο βασικό Νομικό Πλαίσιο που υφίσταται στην Κλινική Επείγουσα Θεραπεία. Ειδικότερα, θα αναλυθεί η επείγουσα διαγνωστική προσπέλαση, με ειδική αναφορά στην επείγουσα αξονική τομογραφία εγκεφάλου και της αυχενικής μοίρας της σπονδυλικής στήλης (ΑΜΣΣ), όπως επίσης και στο επείγον υπερηχογράφημα άνω και κάτω κοιλίας και θα περιγραφούν εφαρμοσμένες τεχνικές και δεξιότητες. Τέλος, μέσα από επιλεκτικά κλινικά παραδείγματα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα έχουν την ευκαιρία να εξοικειωθούν με την εφαρμογή Πρώτων Βοηθειών στην Κλινική Επείγουσα Θεραπεία.

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε απόφοιτους/ες Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης/ΤΕΙ με σπουδές στις επιστήμες υγείας και σε απόφοιτους Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης συναφούς αντικειμένου.

Ειδικότερα το πρόγραμμα απευθύνεται σε υγειονομικούς και επαγγελματίες υγείας που εργάζονται ή ασκούνται στο Ειδικό Τμήμα ή στην Κλινική Επείγουσας Θεραπείας ενός Νοσοκομείου, σε ειδικευόμενους ιατρούς, σε νοσηλευτές, καθώς και σε κάθε επαγγελματία υγείας, όπως π.χ. διασώστη και υγειονομικό προσωπικό μονάδων υγείας και κέντρων υγείας.

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας:

<https://elearningekpa.gr/>

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Τα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους είναι:

- ▶ Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- ▶ Κατοχή προσωπικού e-mail
- ▶ Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών

5. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία στα προγράμματα εξ αποστάσεως επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ διεξάγεται μέσω του διαδικτύου, προσφέροντας στον εκπαιδευόμενο «αυτονομία», δηλαδή δυνατότητα μελέτης ανεξαρτήτως περιοριστικών παραγόντων, όπως η υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται σταδιακά, ανά διδακτική ενότητα, μέσω ειδικά διαμορφωμένων ηλεκτρονικών τάξεων. Κατά την εξέλιξη κάθε θεματικής ενότητας αναρτώνται σε σχετικό link οι απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανακοινώσεις.

Ο εκπαιδευόμενος, αφού ολοκληρώσει τη μελέτη της εκάστοτε διδακτικής ενότητας, καλείται να υποβάλει ηλεκτρονικά, το αντίστοιχο τεστ αξιολόγησης. Τα τεστ μπορεί να περιλαμβάνουν ερωτήσεις αντιστοίχισης ορθών απαντήσεων, πολλαπλής επιλογής, αληθούς/ψευδούς δήλωσης, ή upload, όπου ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να διατυπώσει και να επισυνάψει την απάντησή του. Η θεματική ενότητα μπορεί να συνοδεύεται από τελική εργασία, η οποία διατίθεται κατά την ολοκλήρωση της θεματικής ενότητας (εφόσον το απαιτεί η φύση της θεματικής ενότητας) και αφορά το σύνολο της διδακτέας ύλης.

Παράλληλα, παρέχεται **πλήρης εκπαιδευτική υποστήριξη** δεδομένου ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να απευθύνεται ηλεκτρονικά (για το διάστημα που διαρκεί το εκάστοτε μάθημα) στον ορισμένο εκπαιδευτή του, μέσω ενσωματωμένου στην πλατφόρμα ηλεκτρονικού συστήματος επικοινωνίας, για την άμεση επίλυση αποριών σχετιζόμενων με τις θεματικές ενότητες και τις ασκήσεις αξιολόγησης ή την τελική εργασία.

6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε κάθε διδακτική ενότητα ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να επιλύει και να υποβάλλει ηλεκτρονικά το αντίστοιχο τεστ, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτή του. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100%. Συνολικά, η βαθμολογία κάθε θεματικής ενότητας προκύπτει κατά το 60% από τις ασκήσεις αξιολόγησης και κατά το υπόλοιπο 40% από την τελική εργασία, η οποία εκπονείται στο τέλος του συγκεκριμένου μαθήματος και εφόσον το απαιτεί η φύση αυτού.

Η χορήγηση του **Πιστοποιητικού Εξειδικευμένης Επιμόρφωσης** πραγματοποιείται, όταν ο εκπαιδευόμενος λάβει σε όλα τα μαθήματα βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50%. Σε περίπτωση που η συνολική βαθμολογία ενός ή περισσότερων μαθημάτων δεν ξεπερνά το 50%, ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης των μαθημάτων αυτών μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του προγράμματος. Η βαθμολογία που θα συγκεντρώσει κατά τη διαδικασία επανεξέτασής του είναι και η οριστική για τα εν λόγω μαθήματα, με την προϋπόθεση ότι ξεπερνά εκείνη που συγκέντρωσε κατά την κανονική διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε διαφορετική περίπτωση διατηρείται η αρχική βαθμολογία.

7. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

Πέρα από την **επιτυχή ολοκλήρωση** του προγράμματος για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής:

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης**

Η διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης Εκπαιδευόμενου στοχεύει στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, εξουσιοδοτημένο στέλεχος του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ, επικοινωνεί τηλεφωνικώς με ένα τυχαίο δείγμα εκπαιδευόμενων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του προγράμματος, εάν αντιμετώπισαν προβλήματα σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό, την επικοινωνία με τον ορισμένο εκπαιδευτή τους, καθώς και με τη γενικότερη μαθησιακή διαδικασία. Η τηλεφωνική επικοινωνία διεξάγεται με την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος, ενώ η μέση χρονική διάρκειά της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι περίπου 2-3 λεπτά.

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης, εφόσον κληθεί, ή μη ταυτοποίησής του κατά τη διεξαγωγή της, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων**

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων διασφαλίζει την εγκυρότητα των στοιχείων που έχει δηλώσει ο εκπαιδευόμενος στην αίτηση συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και βάσει των οποίων έχει αξιολογηθεί και εγκριθεί η αίτηση συμμετοχής του σε αυτό.

Κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας του προγράμματος, πραγματοποιείται δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων από τη Γραμματεία. Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι σε θέση να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία πιστοποιούν τα στοιχεία που έχει δηλώσει στην αίτηση συμμετοχής (Αντίγραφο Πτυχίου, Αντίγραφο Απολυτήριου Λυκείου, Βεβαίωση Εργασιακής Εμπειρίας, Γνώση Ξένων Γλωσσών κ.τ.λ.).

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων, εφόσον κληθεί, ή μη ύπαρξης των δικαιολογητικών αυτών, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων**

Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να μην έχει οικονομικής φύσεως εκκρεμότητες. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιες, το πιστοποιητικό σπουδών διατηρείται στο αρχείο της Γραμματείας, μέχρι την ενημέρωση της για τη διευθέτηση της εκκρεμότητας.

Αναλυτική περιγραφή των παραπάνω υπάρχει στον Κανονισμό Σπουδών:

<https://elearningekpa.gr/regulation>

8. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Οι συγγραφείς του εκπαιδευτικού υλικού είναι μέλη ΔΕΠ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ή και ειδικοί εμπειρογνώμονες με ιδιαίτερη συγγραφική καταξίωση, οι οποίοι κατέχουν πολύ βασικό ρόλο στην υλοποίηση του προγράμματος.

9. ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης περιλαμβάνει **2 θεματικές ενότητες (μαθήματα)**.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Μάθημα - Αρχές και Νομικές Διαστάσεις στην Κλινική Επείγουσα Θεραπευτική

Διδακτική Ενότητα 1: Οργάνωση και Εξοπλισμός

Διδακτική Ενότητα 2: Η Προφύλαξη του Υγειονομικού Προσωπικού από Λοιμώξεις και Λοιμώδη Νοσήματα στην Άσκηση της Κλινικής Επείγουσας Θεραπείας

Διδακτική Ενότητα 3: Η Νομική Κάλυψη του Υγειονομικού Προσωπικού στην Κλινική Επείγουσα Θεραπεία

Διδακτική Ενότητα 4: «Επείγον Ασθενής» και Βασική Κλινική Θεραπευτική Προσέγγιση με τον Κανόνα ή το Σχήμα ABCDE

Μάθημα - Πρώτες Βοήθειες και Κλινική Επείγουσα Θεραπευτική

Διδακτική Ενότητα 1: Διαγνωστική και Πρώτες Βοήθειες. Η Επείγουσα Αξονική Τομογραφία Εγκεφάλου και το Επείγον Υπερηχογράφημα Άνω και Κάτω Κοιλίας

Διδακτική Ενότητα 2: Εφαρμοσμένες Τεχνικές και Δεξιότητες στην Άσκηση Πρώτων Βοηθειών στην Κλινική Επείγουσα Θεραπεία

Διδακτική Ενότητα 3: Η Αντιμετώπιση του Πολυτραυματία στη Νοσοκομειακή Μονάδα

Διδακτική Ενότητα 4: Πρώτες Βοήθειες και Επιλεκτικά Κλινικά Θέματα - Παραδείγματα